

AAN120011 / Sociální psychologie

ANPR / Bakalářské studium

2014/2015

**PhDr. Simona Horáková-Hoskovcová, Ph.D., PhDr. Jan Gruber,
Ph.D.**

2/1 ZS; povinný předmět

Z + Zk / 4 kredity

Cílem předmětu je seznámit studenty se způsobem sociálně-psychologického myšlení – umožnit jim podívat se na vlastní chování, chování ostatních a společenské jevy okolo sebe s teoretickou výbavou a koncepcemi sociální psychologie tak, aby mohli sociálnímu chování lidí více porozumět a zasadit je do hlubších kontextů. Součástí předmětu bude seznámení se základními metodami sociálně-psychologického výzkumu a jeho aplikace do konkrétních oblastí sociální reality.

Charakteristika obsahu předmětu:

Přednášky (14 hodin)

1. Vymezení sociální psychologie (sociální psychologie mezi psychologií a sociologií a v kontextu ostatních společenských věd, metodologie a předmět studia)
Hlavní pojmy sociální psychologie (skupina, postoje a normy, motivace a komunikace, socializace a sociální kognice)
2. Paradigma (humanistická psychologie, evoluční psychologie, teorie her, systemický a kognitivní přístup)
3. Socializace (determinace chování, sociální učení, identita a obranné mechanismy, motivace chování, hodnoty a hodnotové orientace, vnímání morálky, vývojová sociální psychologie)
4. Malé sociální skupiny (typy, struktura a dynamika, sociální role a status, kooperace a kompetice, skupinové normy)
5. Velké sociální skupiny (kulturní skupiny a kulturní odlišnosti, subkultury, firemní kultury a normy sdílené velkou sociální skupinou, typy kultur, davy a hromadné chování, virtuální skupiny)
6. Sociální kognice (postoje, předsudky a stereotypy, problematika genderu, národů a fyziologických odlišností)
7. Sociální psychologie osobnosti (osobnostní typy a charakteristiky důležité v sociální komunikaci, škály interpersonálních vlastností, stabilita a kontextualita interpersonálního chování, způsoby vedení skupin)

Interaktivní seminář (16 hodin/2 dny):

8. Komunikace (struktura a formy komunikace, jazyk jako komunikační médium, řeč těla, komunikační styly)
9. Komunikační techniky a profesní komunikace (vyjednávání, asertivita, manipulace a obrana proti manipulaci, etika)
10. Konflikty a agrese (specifická komunikace v konfliktu, hledání řešení, vysvětlení agrese, zacházení s agresí v interakci)

11. Kooperativní a kompetitivní chování (spolupráce a soupeření uvnitř a vně sociálních skupin, konflikty, koordinace týmové spolupráce)

Výzkum – zadání, realizace a prezentace (9 hodin)

12. Sociálně-psychologický výzkum (typy pozorování, experiment a nejznámější experimenty v sociální psychologii, dotazníky a ankety, sociometrie a sociomapping, interpretace empirických dat)
13. Realizace sociálně-psychologického výzkumu (sběr dat, vyhodnocení, interpretace a prezentace)

Povinná literatura:

- HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-198-3.
- ARONSON, Elliot. *Tvor společenský*. Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7357-891-6.

Doporučená literatura:

- NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0690-7.
- VÝROST, Jozef. *Sociální psychologie*. Praha: ISV, 2008. ISBN 978-80-247-1428-8.
- VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK (ed.). *Aplikovaná sociální psychologie*. I. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6.
- VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK (eds.). *Aplikovaná psychologie II*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0042-5.
- WATZLAVICK, Paul, Janet D. BAVELASOVÁ a Don D. JACKSON. *Pragmatika lidské komunikace*. Hradec Králové: Konfrontace, 1999. ISBN 80-86088-04-9.
- EVANS, Dylan a Oscar ZARATE. *Evoluční psychologie*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-611-X.
- FLETCHER, Garth, J., O. a Margaret S. Clark. (eds.). *Blackwell Handbook of Social Psychology: Interpersonal Processes*. Blackwell Publishers Ltd, 2007. ISBN 9780631212287, Online ISBN 9780470998557, DOI: 10.1002/9780470998557.
- HEWSTONE, Miles a Wolfgang STROEBE. *Sociální psychologie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-092-5.
- HOFSTEDE, Geert a Gert J. HOFSTEDE. *Kultury a organizace*. Praha: Linde, 2007. ISBN 80-86131-70-X.
- MYERS, David, G. *Social psychology*. New York: McGraw-Hill, 2005. ISBN 9738712806222.
- PRŮCHA, Jan. *Interkulturní psychologie*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-885-6.
- ŘEZÁČ, Jaroslav. *Sociální psychologie*. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6.
- ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat*. Praha: SLON, 1999. ISBN 80-85850-69-9.
- VÁVRA, Vlastimil. *Mluvíme beze slov*. Praha: Panorama, 1990. ISBN 80-7038-128-0.
- VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-291-2.

Zápočet:

Studenti prezenčního studia k zápočtu vypracují a ve výuce budou prezentovat písemnou práci v rozsahu 3–5 normostran navazující na realizaci sociálně-psychologického výzkumu. Téma práce je třeba předem konzultovat s vyučujícími. Termín prezentace bude určen vyučujícími. Studenti kombinovaného studia k zápočtu vypracují a ve výuce budou prezentovat písemnou práci v rozsahu 7–10 normostran navazující na realizaci sociálně-psychologického výzkumu. Téma práce je třeba předem konzultovat s vyučujícími. Termín prezentace bude určen vyučujícími.

Písemná práce musí vyhovovat základním požadavkům stanoveným katedrou pro vypracování písemných prací (viz Pokyny k vypracování bakalářské/diplomové práce). Titulní strana písemné práce má obsahovat název předmětu, název práce, jméno studenta, ročník, formu studia a datum vypracování práce. Práce musí mít stručný Úvod a Závěr, měla by být členěna do kapitol (s Obsahem). Práce musí obsahovat Soupis bibliografických citací (využití zdroje v textu – odborné knižní prameny, odborné články, případně další zdroje).

Zkouška:

Požadavkem ke zkoušce u studentů prezenčního studia je zápočet a účast minimálně 90% na dvoudenním sociálně-psychologickém semináři. U studentů kombinovaného studia je požadavkem ke zkoušce zápočet a účast na dvoudenním sociálně-psychologickém semináři. Maximálně 50% účasti na semináři může být u studentů kombinovaného studia nahrazeno písemnou prací v rozsahu 7 normostran, která bude představovat program jednodenního komunikačního tréninku s popisem konkrétních technik. Práci je nutné konzultovat s vyučujícími.

Požadavky k ústní zkoušce jsou stručně charakterizovány obsahem předmětu (viz Charakteristika obsahu předmětu), požadována je znalost povinné literatury, pro výborný výsledek zkoušky znalosti z některých titulů doporučené literatury. K ústní zkoušce budou vypsány minimálně tři termíny a jeden termín v následujícím zkouškovém období.

Prerekvizitou předmětu Sociální psychologie je předmět Vývojová psychologie a psychologie osobnosti (AAN120005).